

**De uitbreiding van het aantal chalets op het recreatieterrein Haantjes in Formerum –
Terschelling in relatie tot de natuurbeschermingswetgeving.**

P.J.Zumkehr.

ZUMKEHR ECOLOGISCH ADVIESBUREAU
Midland – Terschelling
Augustus 2021

Colofon.

Zumkehr, P.J., 2021. De uitbreiding van het aantal chalets op het recreatieterrein Haantjes in Formerum – Terschelling in relatie tot de natuurbeschermingswetgeving.
Augustus 2021.

Opdrachtgever.

Bernard Haantjes Terschelling Exploitatie b.v.

Uitvoerder.

Zumkehr Ecologisch Adviesbureau.
P.J.Zumkehr, Oude Terpweg 3
8891 GE Terschelling-Midsland
tel. 0562-449196
mob. 06.50.816.092
e-mail: admin@pzumkehr.nl

© Zumkehr Ecologisch Adviesbureau
Overname van gegevens uit dit rapport is toegestaan met bronvermelding.

De uitbreiding van het aantal chalets op het recreatieterrein Haantjes in Formerum – Terschelling in relatie tot de natuurbeschermingswetgeving.

P.J.Zumkehr.

1. Inleiding.

Het recreatieterrein Haantjes te Formerum – Terschelling is in recente tijd in oppervlak uitgebreid, waarbij een aantal nieuwe chalets zijn geplaatst. De gemeente Terschelling maakt deze uitbreiding van het terrein in oppervlak mogelijk onder de voorwaarde dat het aantal bedden op het terrein in zijn totaliteit niet toeneemt. Op basis van dezelfde voorwaarden is nu het initiatief genomen het terrein nogmaals uit te breiden met 2645 m². Deze uitbreiding in oppervlak biedt ruimte aan 8 nieuwe, duurzame chalets. De vraag wordt gesteld of op het uitbreidingsterrein beschermde natuurwaarden voorkomen, of anderszins kwetsbare natuurwaarden waarvoor de zorgplicht van belang is. Daarnaast is de vraag of de plannen van invloed kunnen zijn op de instandhoudingsdoelen van de Natura2000-gebieden in de omgeving. Ook speelt de relatie met het Natuur Netwerk Nederland (NNN) een rol. De initiatiefnemer heeft aan Zumkehr Ecologisch Adviesbureau gevraagd de percelen ecologisch te onderzoeken en de uitvoering van de plannen te beoordelen aan de hand van de natuurbeschermingswetten. Dit rapport beschrijft de bevindingen van de inventarisatie. Tevens is met Aeries Calculator 2020 een berekening gemaakt van de stikstofdepositie die het plan teweeg brengt binnen Natura2000-gebied. De berekening is als bijlage aan dit rapport toegevoegd.

2. Het plangebied en het plan.

Het plangebied betreft een deel van een graslandperceel ten zuiden van het reeds ingerichte terrein dat deel uitmaakt van recreatieterrein Haantjes, maar deels gelegen is ten zuiden van camping Vis. Het in te richten terrein heeft een oppervlak van 2645 m² en bestaat uit een enigszins verschaald en verzuurd bloemrijk grasland, aan de zuidzijde door een greppel begrensd. Aan de westzijde is het perceel landschappelijk ingepast dankzij de aanplant van een soortenrijke houtwal bestaande uit diverse loofhoutsoorten. De oostrand van het perceel is een houtwal van coniferen. Aan de westzijde van het perceel ligt de Dirkmansweg waar tevens de toegang tot het perceel ligt. Zie voor de ligging van het perceel ook de kaartjes in de bijlage.

Het plan betreft de plaatsing van 8 nieuwe chalets, aangrenzend aan de chalets die recent zijn geplaatst. De nieuwe chalets worden prefab gemaakt en in zijn geheel naar de locatie vervoerd. Omdat de chalets worden gebouwd volgens moderne duurzaamheidsprincipes en niet op het gasnet worden aangesloten, zal geen sprake zijn van blijvende stikstofuitstoot, en evenmin van blijvende toename van de depositie binnen Natura2000-gebied.

De chalets bieden ieder onderdak aan maximaal 4 personen. De uitbreidingsmogelijkheden in oppervlak zijn echter alleen mogelijk als het totaal aantal bedden op het recreatieterrein erdoor niet toeneemt. Om deze reden wordt een kleine herinrichting van het bestaande recreatieterrein doorgevoerd. Er worden 4 bungalowplekken op het terrein geschrapt. Omdat hier sprake is van een aansluiting op het gasnet, wordt met het schrappen van deze plekken een hoeveelheid gasverbruik opgeheven, waardoor de uitvoering van het plan een vermindering van de gasuitstoot en de depositie te weeg zal brengen.

Het aantal recreanten op het terrein neemt door de uitvoering van het plan niet toe.

3. Overwegingen.

3.1. Natura2000.

Met betrekking tot Natura2000 en de Wet Natuurbescherming is het van belang de ligging van het plangebied ten opzichte van de Natura2000-gebieden op Terschelling in kaart te brengen. De Natura2000-gebieden Noordzeekustzone en Waddenzee liggen beide op veel meer dan 1000 meter van het plangebied. Enig effect van de uitvoering van het plan op de instandhoudingsdoelen van deze Natura2000-gebieden kan op grond van de afstand tussen het plangebied en deze Natura2000-gebieden op voorhand worden uitgesloten. Nadere overwegingen met betrekking tot deze Natura2000-gebieden zijn niet nodig.

De afstand tot Natura2000-gebied Duinen Terschelling bedraagt 288 meter. Van belang is te overwegen of de uitvoering van het plan gevolgen heeft voor de instandhoudingsdoelen van dit Natura2000-gebied.

3.2. Soortenbescherming van de Wet Natuurbescherming.

Van belang is in kaart te brengen of binnen het plangebied beschermde soorten voorkomen. Voor alle andere soorten geldt de zorgplicht. Daarbij wordt geanalyseerd of als gevolg van de uitvoering van het plan voor soorten een "blijvende verslechtering van de staat van instandhouding van de populaties" mogelijk is. Om inzicht te krijgen in het voorkomen van soorten is op 20 juli 2021 een bezoek aan het plangebied gebracht.

3.3. Natuur Netwerk Nederland.

Het terrein maakt deel uit van het Natuur Netwerk Nederland als beheersgebied voor weidevogels. Het netwerk is derhalve in relatie tot het hier behandelde plan van betekenis.

3.4. PKB-Waddenzee III.

De afstand van het plangebied tot de grens met het PKB-gebied (Waddenzee) bedraagt veel meer dan 1000 meter. De uitvoering van het plan heeft geen gevolgen voor de natuurwaarden binnen het PKB-gebied. Een overweging van het plan in relatie met de PKB-Waddenzee III is niet nodig.

4. Gebiedsbescherming Natura2000.

4.1. Welk Natura2000-gebied is in relatie tot het plan van belang?

4.1.1. *Geen Natura2000-gebied.*

Het plangebied zelf is geen deel van een Natura2000-gebied. De afstand tot het meest dichtbijzijnde Natura2000-gebied, Natura2000-gebied Duinen Terschelling, bedraagt 288 meter. Het betreft dan het duingebied op afstand ten noorden van het recreatieterrein, waarbij het meest dichtbijzijnde deel van het duingebied bestaat uit het Formerumerbos en is ingeplant met voornamelijk naaldbomen. De uitvoering van het plan, dat wil zeggen de inrichting en plaatsing van de chalets, vindt volledig plaats binnen het aangegeven terrein van het recreatiegebied. Daarbij wordt voor het vervoer gebruik gemaakt van de openbare weg, waarbij in Formerum de route via de Dirkmansweg wordt gebruikt. Natura2000-gebied wordt daarbij niet betreden, bereden of dichter benaderd dan de aangegeven afstand van 288 meter. De uitvoering van de inrichtingsplannen heeft derhalve geen enkele invloed op de instandhoudingsdoelen van het Natura2000-gebied.

Voor de stikstofberekening: zie hierna.

Indien de uitvoering van het plan leidt tot een toename van het aantal bedden en het aantal overnachtingen op het recreatieterrein, kan dit in theorie leiden tot een toename van de recreatieve druk binnen het Natura2000-gebied. Het is dan noodzakelijk de effecten hiervan op de instandhoudingsdoelen in kaart te brengen. Het plan betreft echter alleen een uitbreiding in oppervlak recreatieterrein zonder een toename van het aantal bedden en overnachtingen. Als gevolg daarvan blijft ook een toename van de recreatieve druk binnen het Natura2000-gebied uit.

4.1.2. *Natura2000-gebied Waddenzee.*

De grens met Natura2000-gebied Waddenzee ligt aan de voet van de Waddendijk van Terschelling op 1262 meter zuidelijk van het plangebied. Er is echter geen sprake van enige activiteit t.b.v. het plan binnen Natura2000-gebied Waddenzee of langs de randen ervan. Daarmee treden betreffende alle instandhoudingsdoelen van Natura2000-gebied Waddenzee geen effecten op. Het is niet nodig een effectanalyse per instandhoudingsdoel nader uit te werken.

4.1.3. *Natura2000-gebied Noordzeekustzone.*

De conclusie die hierboven is getrokken aangaande Natura2000-gebied Waddenzee is ook van toepassing op Natura2000-gebied Noordzeekustzone, dat op ruim 2 kilometer afstand ten noorden van het plangebied ligt. Het is niet nodig een effectanalyse per instandhoudingsdoel nader uit te werken.

4.1.4. Natura2000-gebied Duinen Terschelling.

Tussen het plangebied en Natura2000-gebied Duinen Terschelling ligt een zone van recreatiewoningen. De afstand tussen het plangebied en de grens van het Natura-gebied Duinen Terschelling bedraagt 288 meter. Hierboven is al aangegeven dat er geen activiteiten t.b.v. het plan worden uitgevoerd binnen een afstand van 288 meter van het plangebied. Daarmee zijn negatieve effecten op de instandhoudingsdoelen door de inrichtingswerkzaamheden op voorhand uitgesloten. Ook negatieve effecten op de instandhoudingsdoelen door een toename van de recreatieve druk in de gebruiksfase van het plangebied blijft uit, doordat het aantal bedden en overnachtingen van het recreatieterrein in zijn geheel ongewijzigd blijft. Significant negatieve effecten van het plan op de instandhoudingsdoelen van het Natura2000-gebied zijn derhalve uitgesloten. Omdat de afstand van 288 meter tot het Natura2000-gebied betrekkelijk gering is wordt de effectanalyse voor Natura2000-gebied Duinen Terschelling per relevant instandhoudingsdoelen hierna verder uitgewerkt.

4.2. De instandhoudingsdoelstellingen van Natura2000-gebied Duinen Terschelling.

Natura2000-gebied Duinen Terschelling is aangewezen voor de volgende natuurlijke habitattypen (prioritaire habitattypen aangeduid met een sterretje):

H1310	Eenjarige pioniervegetaties van slik- en zandgebieden met <i>Salicornia ssp</i> en andere zoutminnende soorten.
H1330	Atlantische schorren (<i>Glauco-Puccinellietalia maritimae</i>)
H2110	Embryonale wandelende duinen.
H2120	Wandelende duinen op de strandwal met <i>Ammophila arenaria</i> ("witte duinen").
H2130	* Vastgelegde kustduinen met kruidvegetatie ("grijze duinen")
H2140	* Vastgelegde ontkalkte duinen met <i>Empetrum nigrum</i> .
H2150	* Atlantische vastgelegde ontkalkte duinen (<i>Calluno-Ulicetea</i>)
H2160	Duinen met <i>Hippophae rhamnoides</i>
H2170	Duinen met <i>Salix repens ssp argentea</i> (<i>Salicion arenariae</i>).
H2180	Beboste duinen van het Atlantische, continentale en boreale gebied.
H2190	Vochtige duinvalleien
H6230	* Soortenrijke heischrale graslanden op arme bodems van berggebieden (en van submontane gebieden in het binnenland van Europa).

Het Natura2000-gebied is aangewezen voor de volgende soorten:

H1831	Drijvende waterweegbree
H1903	Groenknolorchis

Vogels:

Blauwe kiekendief
Bontbekplevier
Bruine kiekendief
Dodaars
Dwergstern
Paapje
Rietzanger
Strandplevier
Tapuit
Velduil

4.3. In de omgeving van het plangebied voorkomende instandhoudingsdoelen.

Binnen het Natura2000-gebied Duinen Terschelling komt een groot aantal instandhoudingsdoelen voor. Het betreft daarbij zowel habitattypen (vegetaties) als soorten van de Habitatrichtlijn en de Vogelrichtlijn. De habitattypen en de soorten zijn grotendeels beperkt tot het open duingebied. Het gedeelte van Natura2000-gebied Duinen Terschelling dat dicht in de buurt van het plangebied ligt is het Formerumberbos, een duingebied waar rond een eeuw geleden op grote schaal bos is aangeplant. Binnen het bosgebied komt uitsluitend habitattypen H 2180 – Beboste duinen van het Atlantische, continentale en boreale gebied lokaal voor. Het gaat hier vooral om eiken-berkenbos met een natuurlijke structuur, welke in het Formerumberbos alleen plaatselijk voorkomt. Voor het overige worden de bosvegetaties niet toegerekend aan een van de habitattypen. Tevens komen binnen het bos geen soorten van de Habitatrichtlijn en de Vogelrichtlijn voor.

Tussen de rand van het Formerumberbos en de duinweg, het pad langs de zuidgrens van het Natura2000-gebied, ligt een smalle strook open duingebied, welke ten dele behoort tot habitattypen H2130B – vastgelegde kustduinen met kruidvegetatie ("grijze duinen"), kalkarm. De vegetatie is als gevolg van betreding sterk aangetast, en is niet van bijzondere waarde. Omdat het habitattypen op deze locatie binnen het Natura2000-gebied dat op betrekkelijk geringe afstand van het plangebied voorkomt, wordt een effectanalyse van de uitvoering van het plan op dit habitattypen nader in het rapport meegenomen.

Groeiplaatsen van de groenknolorchis op Terschelling zijn beperkt tot de Noordsvaarder, de Reddingbootvallei (West aan Zee) en een enkele plek op de Boschplaat. De drijvende waterweegbree is uitsluitend bekend van het Waterplak in de duinen ten noorden van Midsland. Beide plantensoorten zijn Habitatrictlijn-soorten en instandhoudingsdoelen. Ze komen in de directe omgeving van het plangebied, binnen een afstand van 5 kilometer, niet voor.

Broedlocaties van de blauwe kiekendief, de bruine kiekendief, de velduil en de tapuit komen voor in de duinen ten noorden, westen en oosten van het Formerumberbos, echter niet binnen een afstand van 1000 meter vanaf het plangebied.

De analyse van de mogelijke effecten van het plan kunnen worden beperkt tot de in de omgeving voorkomende instandhoudingsdoelen, dat wil zeggen de habitattypen H2180 – Atlantische schorren (droog en vochtig) en H2130B – Grijze duinen kalkarm. De overige instandhoudingsdoelen komen in ruime omgeving van het plangebied niet voor. Effecten van de uitvoering van het plan op deze instandhoudingsdoelen zijn uitgesloten.

4.4. Effectanalyse habitattypen H2180A/B – Atlantische duinbossen, droog en vochtig.

Het Formerumberbos, 600 hectare groot, bestaat voor ongeveer 80 procent uit aangeplant dennenbos en 20 procent uit loofbos. Natura2000-gebied Duinen Terschelling kent geen habitattypen toe aan de aangeplante dennenbossen. Alleen de loofbospercelen worden tot habitattypen H2180 A/B gerekend (zie kaart in de bijlage). Hierboven is al aangegeven dat de inrichtingswerkzaamheden t.b.v. het plan zich volledig buiten het Natura2000-gebied afspelen. Er is geen sprake van enig effect van de inrichtingswerkzaamheden op habitattypen H2180A/B binnen het Formerumberbos. De uitvoering van het plan heeft niet een toename van het aantal bezoekers van het Natura2000-gebied tot gevolg. De toeristische druk op het habitattypen neemt derhalve niet toe. Ook in dit opzicht is geen sprake van een negatief effect van het plan op kwaliteit of oppervlak van het habitattypen. De conclusie is derhalve dat significant negatieve effecten op kwaliteit en oppervlak van habitattypen H2180 A/B zijn uitgesloten.

4.5. Effectanalyse habitattypen H2130B – Grijze duinen kalkarm.

Een smalle strook open duinterrein langs de zuidrand van het Formerumberbos wordt ten dele tot dit habitattypen gerekend. Het betreft hier in intensief betreden strook tussen de Duinweg met verhard fietspad en de bosrand. De kwaliteit van het habitattypen ter plaatse is gering. Hierboven is al aangegeven dat de inrichtingswerkzaamheden t.b.v. het plan zich volledig buiten het Natura2000-gebied afspelen. Er is geen sprake van enig effect van de inrichtingswerkzaamheden op habitattypen H2130B langs de zuidrand van het Formerumberbos. De uitvoering van het plan heeft niet een toename van het aantal bezoekers van het Natura2000-gebied tot gevolg. De toeristische druk op het habitattypen neemt derhalve niet toe. Ook in dit opzicht is geen sprake van een negatief effect van het plan op kwaliteit of oppervlak van het habitattypen. De conclusie is derhalve dat significant negatieve effecten op kwaliteit en oppervlak van habitattypen H2130B zijn uitgesloten.

4.6. Conclusie effectanalyse Natura2000-gebied Duinen Terschelling.

De effectanalyse leidt tot de volgende bevindingen:

- Significant negatieve effecten van de uitvoering van het plan op oppervlak en kwaliteit van habitattypen H2180A/B – Atlantische schorren droog en vochtig zijn uitgesloten
- Significant negatieve effecten van de uitvoering van het plan op oppervlak en kwaliteit van habitattypen H2130B – Grijze duinen kalkarm zijn uitgesloten
- Overige instandhoudingsdoelen komen in de omgeving van het plangebied niet voor.

Significant negatieve effecten van de uitvoering van het plan op alle instandhoudingsdoelen van Natura2000-gebied Duinen Terschelling zijn volledig uitgesloten. Het plan draagt derhalve ook niet bij aan significant negatieve effecten in samenhang met andere projecten in de omgeving. Er is geen sprake van significant negatieve effecten door cumulatie van uit te voeren projecten.

4.7. Stikstof.

De berekening van de stikstofdepositie die de uitvoering van het project teweegbrengt binnen Natura2000-gebied is een onderdeel van de effectanalyse. De berekening is gemaakt met Aeries Calculator 2020 en is als bijlage aan dit rapport toegevoegd. De vraag is of het plan een blijvende toename van de stikstofdepositie op de habitattypen van Natura2000-gebied veroorzaakt. Indien de depositie van tijdelijke aard is en niet hoger is dan 0,05 mol/ha hoeft een vergunning van de Wet Natuurbescherming aangaande de stikstofproblematiek bij de Provincie Fryslân niet te worden aangevraagd.

In de berekening is onderscheid gemaakt tussen de gebruiksfase en de aanlegfase. De stikstofdepositie in de gebruiksfase is structureel en ontstaat nadat de chalets zijn geplaatst en in gebruik zijn genomen. De stikstofdepositie die ontstaat tijdens de aanlegfase is van tijdelijke aard en ontstaat door de inzet van mobiele werktuigen tijdens de aanlegfase (het plaatsen van de chalets) en tijdens het vervoer van de chalets naar de locatie.

De nieuw te plaatsen chalets zijn gebouwd volgens moderne duurzaamheidsprincipes en worden niet op het gasnet aangesloten. Ze zullen derhalve geen stikstof uitstoten, waardoor stikstofdepositie binnen het Natura2000-gebied eveneens achterwege blijft. Door herinrichting van het recreatieterrein worden 4 bungalowplekken opgeheven. De bungalows op het recreatieterrein zijn aangesloten op het gasnet; jaarrond wordt per bungalow 1750 m³ gas verstoekt. Na voltooiing van het plan wordt jaarlijks 4 x 1750 = 7000 m³ gas bespaard, hetgeen gelijk staat aan 5,25 kg NO_x stikstofuitstoot. In de gebruiksfase wordt deze uitstoot als referentie meegenomen. De conclusie is daarmee dat sprake is van een afname van de stikstofuitstoot.

In de aanlegfase wordt enige stikstofuitstoot veroorzaakt door het inzetten van mobiele werktuigen om de locaties van de chalets voor plaatsing ervan geschikt te maken en na plaatsing af te werken. Daarnaast ontstaat stikstofuitstoot tijdelijk door het transport van de prefab-chalets naar de locatie toe. Het gaat daarbij om 8 transporten naar de locatie toe en terug, tezamen 16 transporten van zwaar verkeer.

De berekening toont aan dat de tijdelijke uitstoot van stikstof in de aanlegfase gering is en binnen het Natura2000-gebied leidt tot een geringere depositie van stikstof dan wordt bespaard door de herinrichting. Er is wat betreft de uitstoot van stikstof sprake van een negatief getal, hetgeen resulteert in een 0-berekening wat betreft de stikstofdepositie. De uitvoering van het plan leidt dus niet tot een toename van de stikstofdepositie binnen Natura2000-gebied. Daarmee ontstaat geen strijdigheid met de regelgeving van de Wet Natuurbescherming aangaande de stikstofproblematiek. Het is in dit opzicht niet nodig bij de provincie Fryslân een vergunning aan te vragen van de Wnb.

5. Soortenbescherming van de Wet Natuurbescherming.

5.1. Natuurwaarden van het plangebied.

5.1.1. Aard van het terrein en inrichting.

Het plangebied is door de jaren heen in gebruik geweest als agrarische grond. De afgelopen 60 jaar zijn de percelen gebruikt als weidegrond voor vee, en in recente tijd vooral als graasgebied voor paarden. Na de recente plaatsing van chalets wordt het opengebleven deel van het perceel vooral regelmatig gemaaid, waardoor de vegetatie iets is verschaald en verzuurd. De vegetatie van het perceel betreft een grasland van voedselrijke, vochtige zandgrond. Het perceel wordt aan de zuidzijde begrensd door een ondiepe, veelal droge greppel. De westrand van het perceel wordt begrensd door een soortenrijke boomwal bestaande uit diverse loofhoutsoorten, en een smal graspad. De oostrand van het perceel is een ca. 3 meter hoge coniferen haag. Er is geen aanplant van houtgewassen aanwezig tussen de reeds geplaatste chalets en het uitbreidingsgebied.

Het plangebied maakt deel uit van het Terschellinger elzensingellandschap, dat bestaat uit kleine veldjes omringd door smalle singels van zwarte els. Het merendeel van de veldjes in Formerum Noord is bebouwd met recreatiewoningen of ingericht als recreatieterrein. De plaatsing van de chalets in het uitbreidingsgebied sluit aan bij de inrichting van het landschap in de directe omgeving.

5.1.2. *Vegetatie.*

Grasland.

De vegetatie van het grasland wordt gedomineerd door Engels raaigras en ruw beemdgras. Als gevolg van de intensieve begrazing door paarden en het maaibeheer is de vegetatie soortenarm. Verspreid komen voor geknikte vossenstaart, straatgras, rood zwenkgras, witte klaver, gewone paardenbloem, vertakte leeuwentand, gewone hoornbloem, vogelmuur, varkensgras, greppelrus, pitrus, gestreepte witbol, en veldzuring. Lokaal komen enkele ruderaal soorten voor als krulzuring, gewone brandnetel, akkerdistel en ridderzuring, en enkele hooilandsoorten als reukgras, duizendblad, veldbeemdgras, moerasrolklaver, smalle weegbree en rode klaver. Er komen in de graslanden geen strikt beschermde soorten voor, evenmin als soorten van de Rode Lijst van bedreigde en kwetsbare vaatplanten.

Greppel.

De greppel langs de zuidzijde staat grote delen van het jaar droog. Deze is geheel dichtgegroeid met stikstofminnende oeverplanten. Toonaangevend daarin zijn rietgras, pitrus, gewoon struisgras, fioringras en vogelwikke. Daarnaast zijn aangetroffen liesgras, gewone engelwortel, harig wilgenroosje, grote brandnetel, watermunt, gewone wederik, moerasrolklaver, gestreepte witbol, , smalle weegbree, zompvergeetmijnietje, gewone berenklauw, fluitenkruid, en pitrus. In de greppel komen geen strikt beschermde soorten voor. Er zijn evenmin soorten aangetroffen van de Rode lijst van bedreigde en kwetsbare vaatplanten.

Houtwal.

De vegetatie van de houtwal langs de westelijke rand bestaat uit een mix van inheemse loofhoutsoorten, waaronder zwarte els, gewone vlier, wilde lijsterbes, spaanse aak, grauwe wilg, es, zomereik en grauwe abeel. Er komen geen soorten voor die strikt beschermd zijn evenmin als soorten van de Rode lijst van kwetsbare en bedreigde vaatplanten.

5.1.3. *Vogels.*

Op het graslandperceel zijn geen broedende vogels aangetroffen. Het perceel is niet geschikt als broedgebied voor weidevogels. De reden daarvoor is de ligging van de percelen ingeklemd tussen elzensingels en bebouwing en het betrekkelijk intensieve gebruik van de graslanden. Ook in de greppel zijn geen broedvogels vastgesteld. In de coniferenhagen en singel wordt gebroed door enkele aan menselijke omgeving aangepaste soorten, met name merel, winterkoning, heggenmus, koolmees, fitis, en kneu.

Het plangebied heeft geen bijzondere betekenis voor trekvogels.

5.1.4. *Insecten.*

Binnen het plangebied komen geen zeldzame soorten insecten voor.

5.1.5. *Reptielen, amfibieën, vissen.*

Binnen het plangebied komen geen soorten reptielen en vissen voor.

Binnen het plangebied zijn uitsluitend de waterdragende sloten geschikt als leefgebied voor amfibieën. Als gevolg van de dichte oevervegetatie en het feit dat deze niet jaarrond waterdragend is, is de greppel niet geschikt als leefgebied voor de rugstreeppad, een strikt beschermde soort. Van de rugstreeppad zijn geen populaties aangetroffen. Ook populaties van andere soorten amfibieën ontbreken.

5.1.6. *Zoogdieren.*

Vastgesteld is dat er geen populaties voorkomen van soorten vleermuizen, strikt beschermde soorten. Er zijn geen gebouwen of bomen binnen het plangebied aanwezig die kunnen dienen als kraamkolonie, voortplantingsplek of overwinteringsplek. Het voorkomen van overige soorten zoogdieren in het plangebied is niet onderzocht. Aangenomen kan worden dat binnen het plangebied voorkomen bosmuis, gewone bosspitsmuis, dwergspitsmuis, rosse woelmuis, egel, haas en mogelijk incidenteel konijn en ree. Voor alle genoemde soorten geldt de zorgplicht, maar ze komen voor op de provinciale lijst met soorten waarvoor op voorhand vrijstelling geldt, als de uitvoering van het plan geen blijvende verslechtering van de populaties van de soorten in Nederland veroorzaakt. De uitvoering van het plan leidt niet tot verslechtering. De vrijstelling is hier derhalve van toepassing.

5.2. Soortenbescherming.

Hierboven is aangegeven dat binnen het plangebied en in de directe omgeving ervan geen strikt beschermde soorten voorkomen. Er is geen populatie van de rugstreeppad, een strikt beschermde soort, aanwezig. Evenmin komen soorten vleermuizen voor. De uitvoering van het plan is derhalve mogelijk zonder schade aan de populaties of de individuen van strikt beschermde soorten.

Voor alle andere voorkomende soorten geldt de zorgplicht. De uitvoering van het plan mag niet leiden tot een blijvende verslechtering van de staat van instandhouding van de populaties. Dit kan het geval zijn indien binnen het plangebied zeldzame soorten voorkomen en de plaatsing van de chalets leidt tot een aantasting van de populatie ervan. Hierboven is al aangegeven dat binnen het plangebied alleen algemene soorten voorkomen, met uitgebreide populaties op Terschelling en elders in Nederland. De uitvoering van het plan leidt derhalve niet tot een blijvende verslechtering van de staat van instandhouding van de populaties.

Broedvogels zijn uitsluitend aangetroffen in de houtwal en de coniferen haag aan de rand van het perceel. Deze houtopstanden blijven echter gespaard. Er gaat geen broedgelegenheid van vogels verloren.

De soortenbescherming van de Wnb beschermd van enkele soorten de nestlocaties jaarrond. Het gaat dan met name om huismus en gierzwaluw die veel in of aan gebouwen broeden. Binnen het plan gebied zijn geen gebouwen aanwezig waar deze soorten zouden kunnen broeden. Broedlocaties ontbreken derhalve. Nesten van in bomen broedende roofvogels en blauwe reiger ontbreken eveneens.

Aan de beginselen van *zorgplicht* en *zorgvuldig handelen* kan worden voldaan. Het is niet nodig in het kader van de soortenbescherming extra maatregelen te benoemen om schade aan populaties te voorkomen. De aanvraag van een ontheffing van de Wnb betreffende de soortenbescherming bij de provincie Fryslân is niet nodig.

Externe werking.

Als gevolg van de inrichting van het agrarische grasland van het plangebied tot recreatieterrein door het plaatsen van de chalets kunnen in beginsel in aangrenzende percelen negatieve effecten optreden met betrekking tot voorkomende beschermde soorten. Dit is met name het geval als door de inrichting de aangrenzende agrarische graslanden ongeschikt worden als broedgebied voor weidevogels. Dergelijke graslanden bevinden zich uitsluitend ten oosten van het plangebied. Deze graslanden liggen echter ingeklemd tussen percelen met elzensingels en bebouwing, en zijn daarom al niet geschikt als broedgebied. Er zijn geen broedgevallen van weidevogels vastgesteld. In dit opzicht is er geen sprake van externe werking van de uitvoering van het plan. Ook met betrekking tot andere beschermde soorten rondom het plangebied kan een effect als gevolg van externe werking worden uitgesloten.

Cumulatieve effecten.

Cumulatieve effecten kunnen ontstaan als in de omgeving van het plangebied ook andere projecten worden uitgevoerd die effecten op de beschermde soorten kunnen hebben. Binnen het gebied van Formerum noord is hiervan geen sprake.

5.3. Soortenbescherming conclusie.

Hierboven is aangegeven dat binnen het plangebied geen populaties van strikt beschermde soorten voorkomen. Er zijn geen populaties aanwezig van rugstreeppad en vleermuizen. Tevens ontbreken populaties van soorten van de Rode lijsten van kwetsbare en bedreigde soorten in Nederland. Ook zijn geen soorten aanwezig waarvan de nestlocaties jaarrond beschermd zijn. Voor de voorkomende soorten algemene zoogdieren geldt vrijstelling. De conclusie is dan ook dat de uitvoering van het plan mogelijk is zonder blijvende aantasting van de staat van instandhouding van populaties. Er wordt daarmee aan het beginsel van zorgplicht voldaan. De aanvraag van een ontheffing van de Wet Natuurbescherming aangaande de soortenbescherming is niet nodig.

6. Natuur Netwerk Nederland, voorheen de Provinciale Ecologische Hoofdstructuur.

De begrenzingen die door de Provincie Friesland zijn vastgesteld in het kader van het Natuur Netwerk Nederland komen in op Terschelling deels overeen met die van de Natura2000-gebieden, maar omvat tevens overige onbebouwde gebieden van de Terschellinger polder. Het plangebied maakt deel uit van het Natuur Netwerk Nederland als beheersgebied voor weidevogels.

Indien het plangebied wordt ingericht als recreatieterrein heeft dit tot gevolg dat ze geen deel meer uitmaken van het Netwerk. Bij een inrichting van slechts een deel van het plangebied, waarbij het overige deel een agrarisch gebruik behoudt geldt dat alleen het ingerichte deel niet langer binnen het netwerk valt. De wet schrijft voor dat het verlies aan oppervlak NNN-terrein moet worden gecompenseerd. Dit kan geschieden door elders, maar buiten NNN-terrein, een nieuw gebied op vergelijkbare agrarische wijze aan te leggen. Binnen de gemeentegrenzen van Terschelling is dit echter niet mogelijk daar alle vergelijkbare gebieden al deel uitmaken van het netwerk. Een andere mogelijkheid is financiële compensatie. Daarbij kan een bedrag worden gestort in het groenfonds van de gemeente Terschelling. Dit bedrag wordt berekend als: het oppervlak van het in te richten perceel x de gemiddelde prijs voor landbouwgrond per ha. + een kwaliteitstoelage voor het moeilijk vervangbare natuurdoeltype weidevogelgrasland van 1/3 van de grondwaarde. De gemeente Terschelling zal het gestorte bedrag kunnen aanwenden voor verbetering van de kwaliteit van de ecologische waarden op het eiland. Het is echter ook mogelijk dat de eigenaar van het recreatieterrein een vergelijkbaar bedrag zelf investeert in de ecologische kwaliteit van landerijen in eigendom elders op het eiland. Het nemen van extra mitigerende maatregelen is niet nodig.

De provincie Fryslân hanteert daarnaast echter het beleid dat de uitvoering van het plan niet mag leiden tot een zodanige aantasting van het landschap dat sprake is van een blijvende verandering van het wezen of karakter ervan. Aangegeven is al dat het plangebied deel van het NNN beheersgebied voor weidevogels is. Echter door de ligging te midden van percelen met elzensingels wordt het plangebied en ook de aangrenzende graslanden niet als broedgebied door weidevogels gebruikt. Daarnaast sluit de inrichting van het plangebied direct aan op het aangrenzende terrein waar al chalets zijn geplaatst. Ook maken de houtwallen op het perceel een landschappelijke inpassing van de chalets mogelijk. De conclusie is dan ook dat er geen sprake is van een wezenlijke aantasting van het landschap of van een verlies aan weidevogelbroedgebied. In dit opzicht is de uitvoering van het plan niet strijdig met de NNN-wetgeving. Compensatie is dan niet nodig.

7. Conclusies.

7.1. Gebiedsbescherming Natura2000.

De uitbreidingsmogelijkheden van het recreatieterrein door de plaatsing van 8 nieuwe chalets binnen het plangebied kunnen worden gerealiseerd zonder negatieve effecten op de instandhoudingsdoelen van de Natura2000-gebieden op Terschelling. Significant negatieve effecten op alle instandhoudingsdoelen van Natura2000-gebied Duinen Terschelling zijn uitgesloten. Significant negatieve effecten op alle instandhoudingsdoelen van Natura2000-gebied Waddenzee zijn uitgesloten. Significant negatieve effecten op alle instandhoudingsdoelen van Natura2000-gebied Noordzeekustzone zijn uitgesloten. De uitvoering van het plan leidt niet tot significant negatieve effecten op de instandhoudingsdoelen in cumulatie met andere in de omgeving uit te voeren plannen.

De voor het plan opgestelde stikstofberekening met Aerius Calculator 2020 betreft een 0-berekening. Het plan leidt niet tot toename van de stikstofdepositie binnen Natura2000-gebied.

Het plan leidt niet tot strijdigheid met de gebiedsbescherming van de Wet Natuurbescherming. Het is niet nodig een vergunning aan te vragen van de Wet Natuurbescherming bij de Provincie Fryslân. De vergunningverlening kan worden geregeld via het omgevingsloket van de Gemeente Terschelling (FUMO).

7.2. Soortenbescherming.

Het plangebied is onderzocht op het voorkomen van strikt beschermde soorten. Vastgesteld is dat er geen soorten voorkomen.

Er komen geen nestlocaties voor van soorten waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn.

Er komen in het plangebied uitsluitend algemene soorten voor. Soorten van de Rode Lijsten van kwetsbare en bedreigde soorten komen niet voor. De uitvoering van het plan leidt niet tot een

blijvende verslechtering van de staat van instandhouding van de populaties van voorkomende soorten. De uitvoering van het plan is mogelijk zonder extra eisen in het kader van de zorgplicht. Het is niet nodig een ontheffing aan te vragen van de Wet Natuurbescherming in het kader van de soortenbescherming.

7.3. Natuur Netwerk Nederland.

Het terrein maakt deel uit van het Natuur Netwerk Nederland als beheersgebied voor weidevogels. De plaatsing van de chalets vindt plaats aansluitend aan de eerder geplaatste chalets. Er is dan geen sprake van een aantasting van het wezenlijke karakter van het landschap. Daarnaast wordt het plangebied en de aangrenzende terreinen niet door weidevogels als broedgebied benut. In dit opzicht voldoet het plan aan de eisen die door de Provincie Fryslân aan terreinen van het netwerk worden gesteld. Compensatie van verlies aan oppervlak NNN-terrein is niet nodig.

Kaart 1. Ligging van het plangebied op Terschelling.

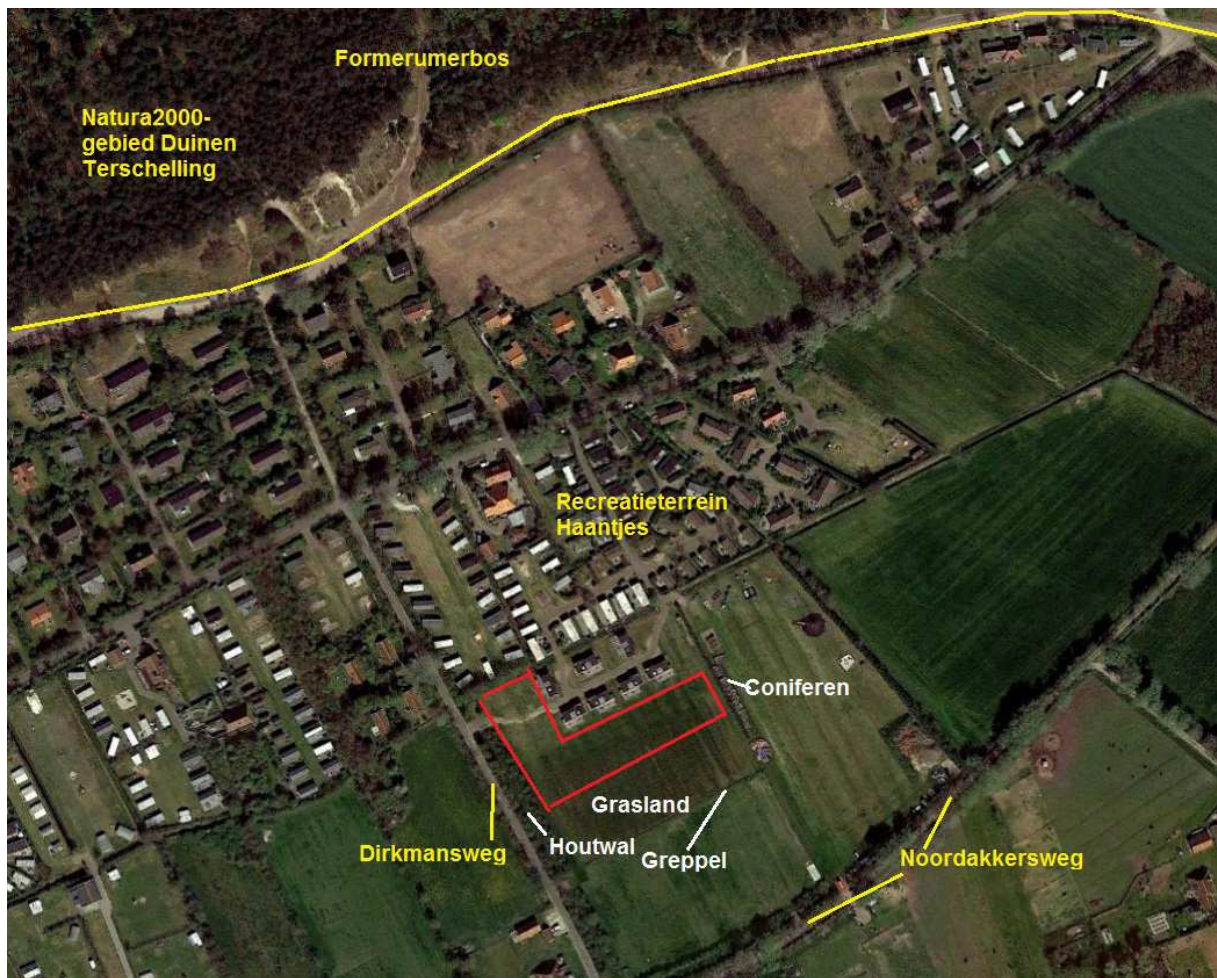

Kaart 2. Het plangebied in Formerum noord.

Groen en geel gearceerd: het uitbreidingsgebied.

Horizontaal gearceerd: het terreindeel waarop al chalets zijn geplaatst.

Cirkels: op te heffen bungalowplekken.

Kaart 3. Ligging van het plangebied.

Rood: uitbreidingsgebied voor de plaatsing van 8 chalets.
Gele lijn: grens Natura2000-gebied Duinen Terschelling.

Kaart 4: Habitattypenkaart Natura2000-gebied Duinen Terschelling (DLG, 2015).

Groen met A: Habitattype H2180A: Atlantische duinbossen, droog

Geel met B: Habitattype H2130B: Grijs duinen, kalkarm.

Rood: Plangebied.

Bijlage: Stikstofberekening met Aeries Calculator 2020

Berekening Situatie 1 en Situatie 2

- ▶ Kenmerken
- ▶ Samenvatting emissies
- ▶ Depositieresultaten
- ▶ Gedetailleerde emissiegegevens

AERIUS CALCULATOR

Dit document bevat rekenresultaten van AERIUS Calculator. Het betreft de hoogst berekende stikstofbijdragen per stikstofgevoelig Natura 2000-gebied, op basis van rekenpunten die overlappen met habitattypen en/of leefgebieden die aangewezen zijn in het kader van de Wet natuurbescherming, gekoppeld aan een aangewezen soort, of nog onbekend maar mogelijk wel relevant.

De berekening op basis van stikstofemissies gaat uit van de componenten ammoniak (NH₃) en/of stikstofoxide (NO_x).

Wilt u verder rekenen of gegevens wijzigen? Importeer de pdf dan in Calculator. Voor meer toelichting verwijzen wij u naar de website www.aerius.nl.

Verdere toelichting over deze PDF kunt u vinden in een bijbehorende leeswijzer. Deze leeswijzer en overige documentatie is te raadplegen via:

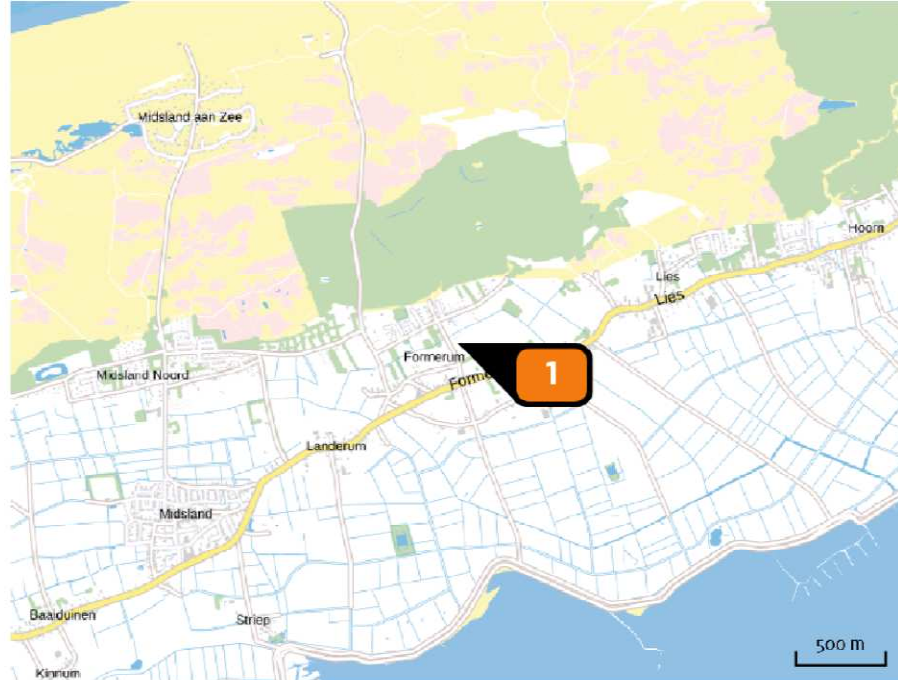
<https://www.aerius.nl/handleidingen-en-leeswijzers>.

RWwd1rVXHwFN (10 augustus 2021)
pagina 1/10

AERIUS CALCULATOR

Contact	Rechtspersoon	Inrichtingslocatie		
	Bernard Haantjes Terschelling Exploitatie BV	Koksbosweg 4, 8894KK Formerum		
Activiteit	Omschrijving	AERIUS kenmerk		
	Plaatsing 8 chalets	RWwd1rVXHwFN		
	Datum berekening	Rekenjaar	Rekenconfiguratie	
	10 augustus 2021, 15:16	2021	Berekend voor natuurgebieden	
Totale emissie		Situatie 1	Situatie 2	Vershil
	NOx	5,30 kg/j	1,98 kg/j	-3,32 kg/j
	NH3	-	< 1 kg/j	< 1 kg/j
Resultaten	Natuurgebied			
	Hectare met hoogste verschil (mol/ha/j)	Uw berekening heeft geen verschillen opgeleverd boven 0,00 mol/ha/jr.		
Toelichting	Plaatsing 8 duurzame chalets op recreatieterrein Haantjes te Formerum. 4 bungalowplekken worden opgeheven, en gelden in de berekening als referentie			

Locatie
Situatie 1

Emissie
Situatie 1

Bron Sector	Emissie NH ₃	Emissie NO _x
<div style="display: flex; align-items: center;"> <div style="border: 2px solid red; border-radius: 50%; width: 20px; height: 20px; display: flex; align-items: center; justify-content: center; margin-right: 5px;">1</div> <div style="margin-left: 5px;"> <p>Referentie Wonen en Werken Recreatie</p> </div> </div>	-	5,30 kg/j

Resultaten

Situatie 1
Situatie 2

RWwd1rVXHwFN (10 augustus 2021)
pagina 3/10

Locatie
Situatie 2

Emissie
Situatie 2

Bron Sector		Emissie NH ₃	Emissie NO _x
1	Gebruiksfase nieuwe chalets Wonen en Werken Recreatie	-	-
2	Inzet mobiele werktuigen Mobiele werktuigen Bouw en Industrie	< 1 kg/j	1,47 kg/j
3	transport mobiele werktuigen Wegverkeer Buitenwegen	< 1 kg/j	< 1 kg/j
4	transport chalets Wegverkeer Buitenwegen	< 1 kg/j	< 1 kg/j

Resultaten
Situatie 1
Situatie 2

RWwd1rVXHwFN (10 augustus 2021)
pagina 4/10

Resultaten
stikstof
gevoelige
Natura 2000
gebieden
(mol/ha/j)

Natuurgebied	Hectare met hoogste verschil			Verskil op (bijna) overbelaste hexagonen*
	Situatie 1	Situatie 2	Vershil	
Duinen Terschelling	0,01	0,00	0,00	

* Als de hoogste depositietoename plaatsvindt op een hexagoon waar géén sprake is van een (naderende) stikstofoverbelasting, dan is de hoogste toename op een hexagoon met wel een (naderende) stikstofoverbelasting in deze kolom weergegeven.

Resultaten
per
habitatype
(mol/ha/j)

voor de 10
stikstofgevoelige
Natura 2000-
gebieden met het
hoogste resultaat

Duinen Terschelling

Habitatype	Hectare met hoogste verschil			Verschil op (bijna) overbelaste hexagonen*
	Situatie 1	Situatie 2	Verschil	
H2180Abe Duinbossen (droog), berken-eikenbos	0,01	0,00	0,00	
ZGH2180Abe Duinbossen (droog), berken-eikenbos	0,01	0,00	0,00	
H2120 Witte duinen	0,01	0,00	0,00	
H2130B Grijze duinen (kalkarm)	0,01	0,00	0,00	
H2140B Duinheiden met kraaihei (droog)	0,01	0,00	0,00	
H2150 Duinheiden met struikhei	0,01	0,00	0,00	
H6410 Blauwgraslanden	0,01	0,00	0,00	

* Als de hoogste depositietoename plaatsvindt op een hexagoon waar géén sprake is van een (naderende) stikstofoverbelasting, dan is de hoogste toename op een hexagoon met wel een (naderende) stikstofoverbelasting in deze kolom weergegeven.

Emissie
(per bron)
Situatie 1

Naam	Referentie
Locatie (X,Y)	149823, 600613
Uitstoothoogte	3,0 m
Warmteinhoud	0,000 MW
Temporele variatie	Continue emissie
NOx	5,30 kg/j

Emissie
(per bron)
Situatie 2

Naam **Gebruiksfase nieuwe chalets**
 Locatie (X,Y) **149829, 600616**
 Uitstoothoogte **3,0 m**
 Warmteinhoud **0,000 MW**
 Temporele variatie **Continue emissie**

Naam **Inzet mobiele werktuigen**
 Locatie (X,Y) **149824, 600602**
 NOx **1,47 kg/j**
 NH3 **< 1 kg/j**

Voertuig	Omschrijving	Brandstof verbruik (l/j)	Stationair bedrijf (uren/j)	Cilinder inhoud (l)	Stof	Emissie
STAGE V, 75 <= kW < 130, bouwjaar 2020 (Diesel)	Shovel	160	16	6,0	NOx NH3	1,36 kg/j < 1 kg/j
STAGE V, 37 <= kW < 56, bouwjaar 2019 (Diesel)	Trilplaat	5	4	2,0	NOx NH3	< 1 kg/j < 1 kg/j

Naam **transport mobiele werktuigen**
 Locatie (X,Y) **149166, 600037**
 NOx **< 1 kg/j**
 NH3 **< 1 kg/j**

Soort	Voertuig	Aantal voertuigen	Stof	Emissie
Standaard	Zwaar vrachtverkeer	4,0 / jaar	NOx NH3	< 1 kg/j < 1 kg/j

Naam: transport chalets
 Locatie (X,Y): 146561, 598825
 NOx: < 1 kg/j
 NH3: < 1 kg/j

Soort	Voertuig	Aantal voertuigen	Stof	Emissie
Standaard	Zwaar vrachtverkeer	16,0 / jaar	NOx NH3	< 1 kg/j < 1 kg/j

Disclaimer Hoewel verstrekte gegevens kunnen dienen ter onderbouwing van een vergunningaanvraag, kunnen er geen rechten aan worden ontleend. De eigenaar van AERIUS aanvaardt geen aansprakelijkheid voor de inhoud van de door de gebruiker aangeboden informatie. Bovenstaande gegevens zijn enkel bruikbaar tot er een nieuwe versie van AERIUS beschikbaar is. AERIUS is een geregistreerd handelsmerk in Europa. Alle rechten die niet expliciet worden verleend, zijn voorbehouden.

Rekenbasis Deze berekening is tot stand gekomen op basis van:
AERIUS versie 2020_20210525_2040287d5b
Database [versie 2020_20210713_c09c249e](#)
Voor meer informatie over de gebruikte methodiek en data zie:
<https://www.aerius.nl/nl/factsheets/release/aerius-calculator-2020>